

Islamic Republic of Afghanistan
Independent Election Commission

د رایې ورکونې کرنلار

دغه کرنلار د افغانستان د ټاکنو د قانون د ۵۶ مادې پر بنسټ د ورکړل شویو واکونو په پام کې نیولو سره د ټاکنو خپلواک کمیسیون له خوا په رایې ورکونې پورې د اړوندو چارو د تنظیم په موخه تصویب شوي ده.

اصطلاحګانې

لومړۍ ماده:

په دې کرنلار کې دغه اصطلاحګانې لاندې مفاهیم افاده کوي.

1. کمیسیون: د ټاکنو خپلواک کمیسیون چې د افغانستان د اساسي قانون د ۱۵۶ مادې پر بنسټ جوړ شوی دی.
2. د ټاکنیزو شکایتونو کمیسیون: دغه کمیسیون د ټاکنو د قانون د ۵۲ مادې پر بنسټ جوړ شوی دی.
3. ټاکنې: په ټاکنو کې د رایې ورکونکو او کاندیدانو نوم لیکنې، ټاکنیزې مبارزې، رایې ورکونې، د رایو شمیرنو او د ټاکنو د پایلو اعلام په کې شاملېږي.
4. سیاسي ګوند: د عدلیې په وزارت کې راجسټر شوی سیاسي ګوند.
5. د ټاکنو نیټه: د رایې ورکونې ورځ ده د ټاکنو د قانون له ۳۳ مادې سره سم د ټاکنو د خپلواک کمیسیون له خوا اعلانېږي.
6. د رایې ورکونې د سیمې ژورنال: د رایې ورکونې په هره سیمه کې د شکایتونو او عمده پېښو په اړه د معلوماتو دلپکلو لپاره دی.
7. د رایې ورکونې مرکزونه: د بنځو او نرانولپاره د رایې ورکونې له مخکې څخه د ټاکل شویو سیمو ترکیب دی.
8. د رایې ورکونې سیمه: د رایې ورکونې د مرکز په چوکاټ کې د رایې ورکونې له مخکې څخه ټاکل شوی سیمه.

د تطبیق ساحه

دویمه ماده:

دغه کرنلار دغه په لاندینيو ټاکنو کې رایې ورکونې پورې اړوندې چارې تنظیموي .

- (1) د جمهوري ریاست ټاکنې
- (2) دولسي جرګې ټاکنې
- (3) د ولایتي شوراګانو ټاکنې
- (4) د ولسوالیو د شوراګانو ټاکنې

د رایې ورکونې حق

دریمه ماده:

- (1) په شرایطو برابر هر تبعه چې د رایې ورکونکي په توګه ثبت او د رایې ورکونې کارت یې ترلاسه کړی وي کولې شي د رایې ورکونې په ورځ د کمیسیون له خوا په مخکې ټاکل شویو سیمو کې حاضر او د رایې ورکونې د کارت له مخې او د کمیسیون له کرنلارو سره سم رایه ورکړي .
- (2) کمیسیون د د رایو رسرې والي دساتلو لپاره لازم شرایط په پام کې نیسي.

د رایې ورکونې مرکزونه او سیمې

څلورمه ماده:

1. رایې ورکونه په هغو مرکزونو او سیمو کې چې د هیواد په گوټ گوټ کې د کمیسیون له لوري پراستل کېږي ، تر سره کېږي
2. کمیسیون په شرایطو برابرې هغو رایې ورکونکو ته چې د بیلابیلو لاملونو له امله رایې ورکونې ثابتو سیمو ته د لاسرسی امکانات نه لري ، د امکان تر پولې پورې د رایې ورکونې لازمي آسانتیا برابرېږي.
3. کمیسیون په هغو ځایونو کې د رایې ورکولو مرکزونو پرانیزې چې سپینږيري ، معلولین او امید واري بنځې ورته لاسرسی ولري .
4. کمیسیون د بنځینه رایې ورکونکو لپاره د رایې ورکونې جلا سیمې جوړوي .
5. د رایې ورکونې په هر مرکز کې د سیمو شمېر د کمیسیون له خوا ټاکل کېږي .

د رایې ورکونې ورځ او موده

پنځمه ماده :

1. کمیسیون د رایې ورکونې ورځ او د رایې ورکونې د پیل او پای موده مشخصه او ټول پری خبروي .
2. په یوه ورځ کې له یوې څخه د زیاتې ټاکنې د ترسره کېدو په صورت کې ، کمیسیون د رایې ورکونکو لپاره له یوې ټاکنې څخه د زیاتې رایې ورکونې لپاره لازم شرایط برابرېږي.
3. مخکې له دې چې د رایې ورکونې پای اعلان شي د رایې ورکونکو وروستی لیکه د نوم لیکنې د سیمې د رییس له خوا په نښه کېږي او د رایې ورکونکو په لیکه کې دې حاضر او اشخاصو ته د رایې ورکونې اجازه ورکړل شي . د رایې ورکونې د پای ته رسیدو له اعلان وروسته هیڅ شخص نه شي کولی د رایې ورکونې لپاره د رایې ورکونکو له لیکو سره یو ځای شي .
4. کمیسیون کولی شي د حالاتو او احوالو په پام کې نیولو سره پریکړه وکړي چې د رایې ورکونې په مرکزونو کې د رایې ورکونې ساعات تمدید کړي .

د رایې ورکونې کارکوونکي

شپږمه ماده :

- 1) د رایې ورکونې په سیمه کې د رایې ورکونې بهیر د سیمې د رییس او ساحوي ناظم تر مستقیمې څارنې لاندې د ټاکنیزو کارکوونکو له خوا اداره کېږي .
- 2) د رایې ورکونې د سیمې رییس د رایې ورکونې په سیمه کې د غوره ادارې په موخه لاندیني تدبیرونه ونیسي.
  - الف- د کتونکو ، د سیاسي گوندونو د استازو کاندیدانو او رسنیو له خوا د اساسي قانون ، د ټاکنو د قانون ، کړندونو او د کمیسیون له خوا د نور تصویب شویو سندونو د ترپښو لاندې کولو په صورت کې دې د سیمې رییس لارښوونه وکړي چې دغه اشخاص د رایې ورکونې له سیمې څخه ووځي .
  - ب- د سیمې رییس باید د ګڼه ګونې او امنیتي ستونزو له پام کې نیولو سره د رایې ورکونې په سیمو کې د کتونکو بنسټونو ، استازو ، سیاسي گوندونو ، کاندیدانو او رسنیو د لاسرسی د مساوي حق د برابرولو په موخه مهالویش یا مناسبه لاره وټاکي .
  - ساحوي ناظم د رایې ورکونې د سیمو او مرکزونو د غوره ادارې لپاره کولی شي لاندې تدبیرونه ونیسي.
    - الف- که چېرې د رایې ورکولو سیمې او مرکزونه له کرکېچ ، تاوتریخوالي ، توپان ، سبلاوایا له نور ناڅاپي پیښو سره مخامخ شي او له امله یې د رایې ورکولو بهیر نا ممکن شي ، د رایې ورکولو د ځنډیدو امر دې صادر کړي .
    - ب- د اټکل شویو حالاتو له پای ته رسیدو وروسته ددغه کړندود د پنځمې مادې د دریمې فقرې په لومړي بند کې ساحوي ناظم کولی شي د ولایتي دفتر د امر له خبرولو وروسته د رایو ورکولو موده د هغې مودې تر اندازې پورې چې د رایو ورکولو بهیر دریدلی دی په هماغه ورځ بیا نوي کړي .
    - ج- ساحوي ناظم مکلف دی چې ددغه کړندود د پنځمې مادې د دریمې فقرې د لومړي بند په اړه خپلې پریکړې ډیر ژر د ولایتي دفتر د امر له لارې کمیسیون ته وړاندې کړي.

د رایې ورکونې د سیمې ژورنال

اوومه ماده :

- ۱- رایې ورکونې هره سیمه د رایې ورکونې یو ژورنال لري . په دې ژورنال کې په سیمه کې د شتو شکایتونو او د هغه په اړه نیول شویو تدبیرونه او د رایې ورکونې د سیمې عمده معلومات لري چې په منظم ډول د نوم لیکنې د سیمې د رییس له خوا په ژورنال کې لیکل کېږي .

هغه اشخاص چې د رایې ورکولو په مرکزونو اوسیمو کې د حضور اجازه لري

اتممه ماده:

1. د لاندینيو اشخاصو پرته هېڅ فرد نه شي کولې چې د رایې ورکولو په سیمو او مرکزونو کې حضور ولري:
الف- د ټاکنو موظف کارکوونکي، د کمیسون غړي، د کمیسون د دارالانشا واکمن کارکوونکي.
ب- د ټاکنیزو شکایتونو د کمیسون له خوا ورپیژندل شوي غړي.
ج- په شرایطو برابر هغه شمېر افراد چې د رایې ورکولو کارت له ځان سره ولري.
د- د سیاسي گوندونو استازي، کانديدان او هغه کتونکي بنسټونه چې د کمیسون له خوا یې باور لیک ترلاسه کړی وي.
ه- په هغو رسنیو پورې اړوند خبریالان چې د کمیسون له خوا یې اعتبار لیک ترلاسه کړی دی.
و- د کمیسون له خوا ځانگړي معرفي شوي میلانه.
ز- د دغې کړنود له نهمې مادې سره سم اشخاص له معلولو رایو ورکونکو سره د همکارۍ اجازه نه لري.
۲ هغه افراد چې د رایې ورکونې په سیمو او مرکزونو کې حضور لري باید د رایو د سري والي درناوي وکړي.

د رایې ورکونکو په شرایطو برابر والی

نهمه ماده:

1. د ټاکنو کارکوونکي باید رایې ورکونکو ته د د رایې ورکونې د پانې له سپارلو مخکې د دوي په شرایطو له برابر والي څخه ډاډ ترلاسه کړي. د رایې ورکونې په بهیر کې د گډون لپاره د رایې ورکونې د کارت شتون الزامي دی.
2. هغه معلوماتي حدود چې د رایې ورکونکي په اړه د ټاکنو په ورځ د ټاکنو د کمیسون د کارکوونکو له خوا د رایې ورکونې په سیمو کې کولې شي ثبت شي، د کمیسون له خوا ټا کل کېږي.

اعتراضونه

لسمه ماده:

1. څارونکی او کانديدان کولې شي د شخص درايې ورکولو د حق او يا د هغه د رایې په اړه د رایې ورکولو په اړوندو مرکزونو کې اعتراض وکړي. په دې اړوند اعتراضونه د رایې ورکولو له پانې مخکې د رایې ورکونکي له خوا د سیمې له رییس سره طرحه کړي. د رایې ورکونې د مرکز رییس د په دې اړه تصمیم نیسی او لیکل شوي اعتراض د پریکړې د کولو له دلیلونو سره د رایې ورکونې د سیمې په ژورنال کې لیکي.
2. د مرکز دریس له تصمیم څخه د اعتراض کوونکي د نه رضایت به صورت کې اعتراض کوونکی یا هغه لوری چې پر خلاف یې اعتراض شوی دی، کولې شي د ټاکنیزو شکایتونو کمیسیون ته اعتراض یا شکایت وکړي.
3. په اعتراضونو او شکایتونو پورې اړوند حالاتو په اړه په کړنود کې تنظیمیږي.

رایه ورکونه

یوولسمه ماده:

1. رایې ورکونکی باید د رایې ورکونې پانې په سري ډول په نښه کړي.
2. د رایې ورکونې د سیمې کارکوونکي مخکې له دې چې یو رایې ورکونکی د رایې ورکونې غورفي ته ننوځي باید درايې ورکونې د بهیر په اړه رایې ورکونکي ته لازم معلومات وړاندې کړي، خو یو ټاکنیز کارکوونکی باید په هېڅ صورت د رایې
3. درأ یې ورکونې په اړه د رایې ورکونکي په تصمیم نیونه کې مستقیمه یا غیر مستقیمه لاسوهنه ونه کړي.
که چیرې یو رایې ورکونکي معلول وي د رایې ورکونې د پانې د نښه کولو په صورت کې کولې شي له یو واکمن او اعتبار وړ شخص او د اړتیا په وخت کې د رایې ورکونې د سیمې له رییس څخه له لاندې شرایطو سره سم د همکارۍ غوښتنه وکړي. - هغه شخص چې له یوه معلول سره د رایې ورکونې د پانې د نښه کولو په اړه همکاري کوي باید د رایې ورکونې پانې د رایې ورکونکي په وړاندې اویا دهغه له غوښتنې سره سم په نښه کړي.

- ب - د رایې ورکونې د سیمې له رییس پرته هیڅ شخص نه شي کولې د رایې ورکونې په اړه له یو څخه له زیات معلول سره مرسته او همکاري وکړي .
- ج- هره همکاري چې له یو رایې ورکونکي سره د ددې مادې له شرایطو سره سم ترسره کېږي باید د رایې ورکونې د سیمې په ژورنال کې درج شي .
- د- هغه شخص چې له یو معلول رایې ورکونکي سره همکاري کوي . باید دمعلول شخص رایې سرې والې ته درناوي وکړي .
۴. د هر رایې ورکونکي گوته باید رایې ورکونې له پانې له ترلاسه کولو مخکې په ځانګړې رنگ سره په نښه شي . هغو افرادو ته چې گوته یې په ځانګړې رنگ سره په نښه شوي وي د رایې ورکونې سیمې ته د ننوتلو اجازه نه ورکول کېږي . خو داچې له کوم معلول رایې ورکونکي سره د همکاري لپاره ننوتی وي .
- ۵- که چېرې د یوې ورځې په بهیر کې له یوې ټاکنې څخه زیات ترسره شي ، هر رایې ورکونکي ددې حق لري چې اټکل شویو ټاکنو شمېرته رايه ورکړي .
- ۶ -کوچي کارکوونکي یوازې کولی شي د جمهوري ریاست او ولسي جرګې په ټاکنو کې د رایې ورکونکي په توګه برخه واخلي
- ۷- رایې ورکونې دپانو د ویش کارکوونکي کولی شي د رایې ورکونې د پانې د وېجاړیدو په صورت کې داسې چې د رایې ورکونې دپانې د نه اعتبار سبب شي د رایې ورکونې نوې پانه د رایې ورکونکي په واک کې ورکوي . په دې صورت کې د رایې ورکونې باطل شوي پانه باید وساتل شي او د رایې ورکونې په ژورنال کې موضوع ولیکل شي.

له رایې ورکونې وروسته پړاو

دولسمه ماده:

- 1) له دې وروسته چې ورستي رایې ورکوي خپله رایه صندوق ته اچوي، باید درایو صندوقونه مهر او د رایې ورکولو مواد راټول او په خوندي ځای کې دې پې وساتي او د رایې ورکونې دپانو صورت حساب برابر کړي .
- 2) د رایې ورکونې د صندوقونو مهر او د پانو صورت حساب برابرېدل د کورنیو او نړیوالو کتونکو ، د سیاسي ګوندونو د استازو، راجسټر شویو کانديدانو او د باورلیک لرونکو رسنیو د خبریالانو له خوا لیدل او څارل کېږي .

انفاذ

دپارلسمه ماده:

دغه کړنلار د تصویب له نېټې څخه وروسته د کمیسیون په انټرنټي سایټ کې خپره اوناغده ده.